

do dane enake koncesije tudi
pristaniškim delavcem v dru-
gih britanskih pristaniških

K RAZPRAVI O DRUŽBENEM NAČRTU 1955

KAKO POVEČATI STORILNOST
IN PREPREČITI NARAŠČANJE CEN

Razprava v gospodarskih odborih jugoslovanske zvezne skupštine o osnutku družbenega načrta za leto 1955 je, kot smo nedavno ugotovili, sprožila živo diskusijo v javnosti, zlasti med ekonomisti o dveh vprašanjih: kako spodbujati delovne kolektive k večji storilnosti in kako preprečiti tendence naraščanja cen. Ustrezni gospodarski instrumenti družbenega načrta je treba da rešijo ti vprašanja. Da bi lažje razumeli, kako je mogoče, da se v socialističnem gospodarstvu sploh pojavijo podobni problemi ne bo odveč ozreti se malo nazaj.

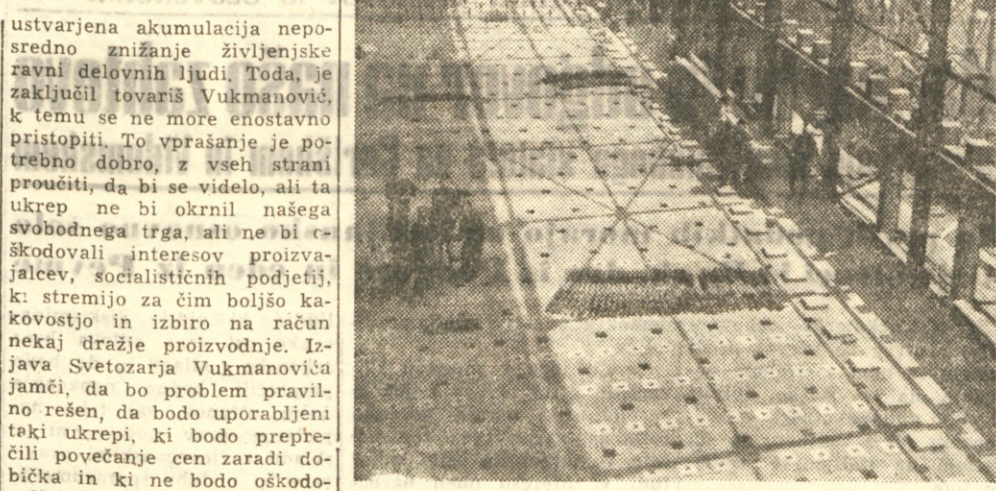
Pred prehodom na novi gospodarski sistem, prva povojna leta, ko je bilo treba, zaradi vsestranskega pomanjkanja blaga, naglo povečati proizvodnjo in preprečiti kolebanja cen, v dobi tako imenovane administrativne upravljanja v gospodarstvu — (načrtne cene, načrtna razdelitev blaga) — so delovnim ljudem bile zagotovljene polne plače, odnosno mezde, ne glede na uspešno poslovanje podjetij. Skupnost je krila morebitne izgube tistih podjetij, ki so prodajala blago po načrtnih cenah izpod proizvajalnih stroškov. Razumljivo je, da pri tem sistemu, ki je bil za tedanje razmere neobhodno, delovni ljudje niso bili neposredno zainteresirani na uspehu podjetij, za njihove napredek. Uspehi industrijske proizvodnje, povečanje proizvodnje, so kaj kmalu omogočili prehod na novi gospodarski sistem od administrativnega upravljanja na delavsko samoupravljanje.

V začetku 1952 je bil opuščen sistem distribucije. V pripravi za prehod na delavsko samoupravljanje, na sistem, v katerem bodo delovni kolektivi upravljali s podjetji in nosili odgovornost za uspešno poslovanje, je bilo potrebno menjati sistem plač, t.j. vezati zaslužek delovnega kolektiva na uspeh podjetja. V novem sistemu se je sklad plač temeljil na ustverjenem dohodku, t.j. podjetja so morala odvajati skupnosti določen odstotek za plačni sklad (stopnja akumulacije). Če je bila stopnja 50 je moralo na vsa 100 dinarjev izplačanih plač vplačati na račun akumulacije in skladov 50 dinarjev. Stopnja akumulacije je bila različna glede na različne proizvode. Dobra stran tega sistema je bila, da so podjetja, da bi zagotovila čim boljše plače, pri nespremenjenem plačnem skladu, zmanjšala število zaposlenih na neobhodno potrebno število, ogrožila delovno silo, ki je bila potrebna novim podjetjem in s tem povečala storilnost. Slaba stran sistema pa je bila, da je favoriziral tehnično boljše opremljena podjetja in obremenjeval tehnično manj opremljena podjetja, ki so zaradi slabe mehanizacije morala zaposliti več delovne sile, imela večje izdatke za plače in mezde in zato morala odvajati sorazmerno več skupnosti. Ta sistem bil prikladen le, če bi vsa podjetja, ki so imela isto stopnjo, imela iste proizvodne pogoje. Prešlo se je na sistem obračunskih plač, ki je trenutno v veljavi. Delovni kolektivi sami, s tarifnimi pravilniki določajo mezde in plače za posamezna delovna mesta. Podjetja, ki poslujejo brez dobička in brez izgube plače, ki so povprečno za 10 odst. nižje od povprečnih plač tarifnega pravilnika. Delovnemu kolektivu podjetja, ki posluje z izgubo, pripada v najslabšem primeru najmanj 60 odst. obračunskih plač. Kolektiv pa, ki ustvarjajo dobiček, lahko del dobička, ki ostane

po odvajanju predpisanih odstotnih prispevkov dobička zvezi, komuni in skladom podjetja, porabi za povečanje obračunske plače v odnosih, ki jih ureja tarifni pravilnik. Zamišljeno je bila dobra, zagotoviti delovnemu človeku v vsakem primeru minimum in mu omogočiti, da doseže in preseže zaslužke tarifnega pravilnika, če s svojim delom prispeva k večjemu dohodku v korist skupnosti. Praksa je pa pokazala, da so mnoga podjetja, zlasti tista, ki imajo monopolističen položaj na tržišču, povečala dobiček in s tem plačni sklad s povečanjem prodajne cene t.j. na račun skupnosti. Eden od vzrokov naraščanja cen je torej možnost, da podjetja s povečanjem cene, pri nespremenjenih proizvodnih stroških, povečajo zaslužek. So pa še drugi opravičeni in neopravičeni vzroki tendence naraščanja cen.

Zaradi slabe letine je opravičeno poskočila cena moka, kruha in ostalim kmetijskim pridelkom. Neopravičeno pa je poskočila cena mesa, živin in nekim industrijskim izdelkom. Anketa je pokazala, da so nekatera izvozna podjetja, v želji da povečajo dobiček, izkoristila ugodno konjunkturo (povečano povpraševanje in skok cen) na inozemskem tržišču — zlasti mesa in živine — forsirala izvoz na škodo domačega tržišča in na ta način s povečanim pritiskom nakupa na domaćem tržišču vplivala na naraščanje cen.

Na vse te vzroke je opozorila jugoslovanska javnost v diskusiji o osnutku družbenega načrta za prihodnje leto pristojne kroge s pripombo, da je potrebno preprečiti možnost povečanja plačnega sklada na račun povečanja cen in z administrativnimi ukrepi urejati izvoz blaga. O teh vprašanjih so razpravljali tudi na zadnji seji predsedstva centralnega sveta sindikatov Jugoslavije in sklenili predložiti zveznemu izvršnemu svetu, da se skupno preverijo vsi objektivni in subjektivni razlogi naraščanja cen na tržišču in preverijo tisti plačni instrumenti, ki sami porajajo tendence povečanja cen. Zvezna zunanje-trgovinska zbornica je po posvetovalni za zastopniki republiknih trgovinskih zbornic, izvoznih podjetij, uprave za prehrano in drugimi činitelji predložila v odbor za gospodarstvo zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanović pa je v zvezi s temi vprašanji na zasedanju kongresa Zveze komunistov Crne gore izjavil, da je vedno potrebna državna intervencija na tistih področjih gospodarstva, kjer se materialne sile se niso zadosti razvile in napovedal ukrepe, ki bodo preprečili naraščanje cen. Gre za to, je poudaril Vukmanović, kako napraviti, da bi delovni kolektivi, ki uporabljajo podjetja, odločevali o uporabi viška dela, ne da bi pri tem mogli povečati svoje plačne sklade na račun drugih gospodarskih vej, na račun višanja cen, temveč da bi povečali svoj plačni sklad z boljšo organizacijo poslovanja, z presnovitvijo, z moderniziranjem podjetij, z zmanjšanjem proizvodnih stroškov. Jaz bi mirno je nadaljeval vršnega sveta — vzel podjetjem dobiček, ki je ustvarjen na račun skupnosti s povečanjem cen. Vzel bi ta dobiček in ga preusmeril na splošno družbene potrebe in jim dal tako vedeti, da pomeni tako

Metalurški kombinat Zenica (Bosna) — Gradnja nove hale

Inž. BOZO BOZIC

DR. ALEKSANDER LENARD: LEPOTE IN STRAHOTE AFRIKE

Kolonizacija - bela cesta v kaos

Zeleni pekel - Stanley preziran - Tragedija črnih civilizirancev - Po sledovih prvih primitivnih ljudi - Kontinent čarovnikov in izvrzkov človeštva - Skušnjava angleške uprave - Slab vzgled je nalezljiv - Francoski mulatski imperij - Politična stagnacija v Kongu - Portugalske kolonialne metode

7. BELGIJSKI KONGO

Belgijski Kongo je žalostna in množična kolonija. To leto je prvič omogočeno pešici črncev, da studirajo na univerzi v svoji lastni državi. Nobenemu od njih ni bilo do sedaj dovoljeno, da bi šel na univerzo v Evropo.

Nobenemu od kolonij ne sme voliti. Domačini imajo malo državljanjskih pravic, toda večji del njih je v Africi. Belgijci pripovedujejo obiskovalcem, da je pri njih vse lepo in mirno. «Mi pravimo ravnomo. Mi ne damo političnih pravic nobenemu. Nobenih strank, nobenih volitev, ničesar takšnega. Afričan enostavno ni zrel za to».

Tako govorijo. A jaz sem videl ta mir o katerem govorijo, nekoliko drugače pod površino.

Leta 1943 in 1944 so bili

oboroženi vstaja v srcu te velike zelene džungle. Leta 1952 je bilo po uradnih številkah 3318 političnih ujetnikov. Vse držijo v strogem zaporu kot osumnike ali aktivne člane tajne organizacije Kitavala. Kibongi ali kake druge, ki prosperajo v Kongu.

Te tajne organizacije so fantična verska gibanja močno prepojena z nacionalizmom, ki je uperjen proti belcem. Na moči ne izgubljajo temveč pridobivajo, kljub silnim policijskim meram in mnogim aretacijam vsako leto.

Nekateri Belgijci se bojijo, da bo prišlo prej kakor oblasti pričakuje do silne eksplozije. Če ne rešimo tega problema, mi je rekel neki zelo uviden Valon, «bomo imeli nesrečo».

V mnogih ozirih upravljajo Belgijci svojo kolonijo izredno dobro. A čeprav skrbijo za

socialno zavarovanje in sorazmerno visok standard življenja, to roko v roki s popolno politično stagnacijo in zapostavljanjem. In to ustvarja nevarno mnenje in razmere.

Belgijci pravijo, da nimajo rasne diskriminacije. To ni res. Črnci živijo v posebno določenih predelih izven mest, čeprav so zaposleni v mestih.

PORTUGALSKA AFRIKA

Mozambik in Angola imata samo 9 milijonov prebivalcev. Sole so mešane za belce in črnce po sistemu «assimilado».

Domačini so podhranjeni, nerazviti in zaostali.

Portugalska kolonija Angola se razteza v notranost južno od reke Kongo. V glavnem mestu Luandi, kjer drema stara sušenska trdnjava, tu di mislijo, da nimajo problema

ni politikom. Pahnili ju bo

ste v neredu.

Angleži pa so še bolj ponosni zaradi tega na svojo iznajdljivost. «Primerjaj Kongo z Nigerijo in našel boš, da Nigerija nima nevarnih tajnih organizacij, kakor Kongo! To je zato, ker ljudje lahko svobodno govorijo» Tako zatrjujejo.

V klubih, v gostinah in pri sestankih v Lagosu in Ibadanu, v Enugu in celo v zaostali Kanu na muslimanskem severu, Afrikanci razpravljajo z zanimanjem o vsem, kar zadeva nje same in njihovo bodočnost.

Da, res je! A kakor hitro se pojavi zvezda — nov voditelj, ga Britanci sprejemajo z odprtimi rokami, tako dolgo, dokler jih posluša. In to se mu izplača, nagradijo ga dobro.

«Mi nimamo nobenih težav, pravijo Portugalski. «Mi niti nimamo rasne diskriminacije. To drži do neke mere. A tamera ni razteza. «Afrikanke, ki se vrtajo v politiko, je pripovedoval eden najvišjih administratorjev v Angoli, pošiljamo na San Thome. Druge, ki jih nimamo radi in nam ne ugajajo izženemo v Tigrav zaliv».

Ali ni to enostavno? San Thome je namreč otok daleč od obale. Na njem se prideluje kakao, a je tudi kaznijska kolonija. In Tigrav zaliv je opuščen kos pušave v neobdelani deželi.

Pešica Afrikanec v Angoli je priznana kot »civiliziran«, a redko ravnajo z njimi, kakor da bi to bili v resnici. Veliko večino porivajo iz kraja v kraj, kakor Portugalcem ugaia. Uradne številke v Luandi pričajo, da je v Angoli skoraj 400.000 delavcev na prisilnem delu.

Takšna je torej kolonialna »stirperesna detelja«, katere peceji je Malanova Južna Afrika.

Pecelj detelje daje substanco vsem štirim listkom s parolami strahu: «Ali hočete povratek k barbarstvu? Črna Afrika bi pomenila tragedijo za Evropo! Ali hočete, da bo beleč v Afriki iztrepljen in izgnan?»

Stefan je vzel brisačo in jo vrgel v kot peči.

«To je zaradi te prekleto laške žlahte! A ne bom poslušal in trpel psokov, primojdu! Ognem se jezikom».

«Kam pa?»

«Čez mejo».

«Stefan!»

«Je že prav».

«Prespal boš,» je rekla mati počasi. «Jutri boš drugače mislil».

«Nič drugače. Nikoli!»

Mati ga je gledala, kakor da hoče še nekaj reči, a je požrla pripravljene besede. Odšla je v vežo in po stopnicah hodila, kakor da ji vsa teža skrbi in žalosti visi na nogah.

Stefan je prespal prvo razburjenje in ni več mislil na beg. Pomiril je mater, ki ga je lomila z zaskrbljenimi pogledi. Saj so mu oči večkrat

uhajale v svet, a zdaj bi mu bilo težko tako naglo zapustiti domaćino, po kateri ga je dve leti mučilo domotožje. Tu je, tu je nekoliko pačil negotovosti; kjerkoli bi bil, bi moral s kraja začeti novo življenje.

Vasi se je izogibal, ni se oziral za drugimi dekleti, misel na Marico je zaklenil vase. Če čez nekaj tednov je odšel med drvarje, ki so sekal les v samotni grapi za Kopo, Marica se je ozrla za kakim zaslužkom, zakaj v hiši je bilo vedno manj kruha; mizarso delo je skoraj presahnilo, še za očeta ga ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj.

Stefan je prespal prvo razburjenje in ni več mislil na beg. Pomiril je mater, ki ga je lomila z zaskrbljenimi pogledi. Saj so mu oči večkrat

uhajale v svet, a zdaj bi mu bilo težko tako naglo zapustiti domaćino, po kateri ga je dve leti mučilo domotožje. Tu je, tu je nekoliko pačil negotovosti; kjerkoli bi bil, bi moral s kraja začeti novo življenje.

Vasi se je izogibal, ni se oziral za drugimi dekleti, misel na Marico je zaklenil vase. Če čez nekaj tednov je odšel med drvarje, ki so sekal les v samotni grapi za Kopo, Marica se je ozrla za kakim zaslužkom, zakaj v hiši je bilo vedno manj kruha; mizarso delo je skoraj presahnilo, še za očeta ga ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj.

Stefan je prespal prvo razburjenje in ni več mislil na beg. Pomiril je mater, ki ga je lomila z zaskrbljenimi pogledi. Saj so mu oči večkrat

uhajale v svet, a zdaj bi mu bilo težko tako naglo zapustiti domaćino, po kateri ga je dve leti mučilo domotožje. Tu je, tu je nekoliko pačil negotovosti; kjerkoli bi bil, bi moral s kraja začeti novo življenje.

Vasi se je izogibal, ni se oziral za drugimi dekleti, misel na Marico je zaklenil vase. Če čez nekaj tednov je odšel med drvarje, ki so sekal les v samotni grapi za Kopo, Marica se je ozrla za kakim zaslužkom, zakaj v hiši je bilo vedno manj kruha; mizarso delo je skoraj presahnilo, še za očeta ga ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj.

Stefan je prespal prvo razburjenje in ni več mislil na beg. Pomiril je mater, ki ga je lomila z zaskrbljenimi pogledi. Saj so mu oči večkrat

uhajale v svet, a zdaj bi mu bilo težko tako naglo zapustiti domaćino, po kateri ga je dve leti mučilo domotožje. Tu je, tu je nekoliko pačil negotovosti; kjerkoli bi bil, bi moral s kraja začeti novo življenje.

Vasi se je izogibal, ni se oziral za drugimi dekleti, misel na Marico je zaklenil vase. Če čez nekaj tednov je odšel med drvarje, ki so sekal les v samotni grapi za Kopo, Marica se je ozrla za kakim zaslužkom, zakaj v hiši je bilo vedno manj kruha; mizarso delo je skoraj presahnilo, še za očeta ga ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj.

Stefan je prespal prvo razburjenje in ni več mislil na beg. Pomiril je mater, ki ga je lomila z zaskrbljenimi pogledi. Saj so mu oči večkrat

uhajale v svet, a zdaj bi mu bilo težko tako naglo zapustiti domaćino, po kateri ga je dve leti mučilo domotožje. Tu je, tu je nekoliko pačil negotovosti; kjerkoli bi bil, bi moral s kraja začeti novo življenje.

Vasi se je izogibal, ni se oziral za drugimi dekleti, misel na Marico je zaklenil vase. Če čez nekaj tednov je odšel med drvarje, ki so sekal les v samotni grapi za Kopo, Marica se je ozrla za kakim zaslužkom, zakaj v hiši je bilo vedno manj kruha; mizarso delo je skoraj presahnilo, še za očeta ga ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj.

Stefan je prespal prvo razburjenje in ni več mislil na beg. Pomiril je mater, ki ga je lomila z zaskrbljenimi pogledi. Saj so mu oči večkrat

uhajale v svet, a zdaj bi mu bilo težko tako naglo zapustiti domaćino, po kateri ga je dve leti mučilo domotožje. Tu je, tu je nekoliko pačil negotovosti; kjerkoli bi bil, bi moral s kraja začeti novo življenje.

Vasi se je izogibal, ni se oziral za drugimi dekleti, misel na Marico je zaklenil vase. Če čez nekaj tednov je odšel med drvarje, ki so sekal les v samotni grapi za Kopo, Marica se je ozrla za kakim zaslužkom, zakaj v hiši je bilo vedno manj kruha; mizarso delo je skoraj presahnilo, še za očeta ga ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj.

Stefan je prespal prvo razburjenje in ni več mislil na beg. Pomiril je mater, ki ga je lomila z zaskrbljenimi pogledi. Saj so mu oči večkrat

uhajale v svet, a zdaj bi mu bilo težko tako naglo zapustiti domaćino, po kateri ga je dve leti mučilo domotožje. Tu je, tu je nekoliko pačil negotovosti; kjerkoli bi bil, bi moral s kraja začeti novo življenje.

Vasi se je izogibal, ni se oziral za drugimi dekleti, misel na Marico je zaklenil vase. Če čez nekaj tednov je odšel med drvarje, ki so sekal les v samotni grapi za Kopo, Marica se je ozrla za kakim zaslužkom, zakaj v hiši je bilo vedno manj kruha; mizarso delo je skoraj presahnilo, še za očeta ga ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj.

Stefan je prespal prvo razburjenje in ni več mislil na beg. Pomiril je mater, ki ga je lomila z zaskrbljenimi pogledi. Saj so mu oči večkrat

uhajale v svet, a zdaj bi mu bilo težko tako naglo zapustiti domaćino, po kateri ga je dve leti mučilo domotožje. Tu je, tu je nekoliko pačil negotovosti; kjerkoli bi bil, bi moral s kraja začeti novo življenje.

Vasi se je izogibal, ni se oziral za drugimi dekleti, misel na Marico je zaklenil vase. Če čez nekaj tednov je odšel med drvarje, ki so sekal les v samotni grapi za Kopo, Marica se je ozrla za kakim zaslužkom, zakaj v hiši je bilo vedno manj kruha; mizarso delo je skoraj presahnilo, še za očeta ga ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj.

Stefan je prespal prvo razburjenje in ni več mislil na beg. Pomiril je mater, ki ga je lomila z zaskrbljenimi pogledi. Saj so mu oči večkrat

uhajale v svet, a zdaj bi mu bilo težko tako naglo zapustiti domaćino, po kateri ga je dve leti mučilo domotožje. Tu je, tu je nekoliko pačil negotovosti; kjerkoli bi bil, bi moral s kraja začeti novo življenje.

Vasi se je izogibal, ni se oziral za drugimi dekleti, misel na Marico je zaklenil vase. Če čez nekaj tednov je odšel med drvarje, ki so sekal les v samotni grapi za Kopo, Marica se je ozrla za kakim zaslužkom, zakaj v hiši je bilo vedno manj kruha; mizarso delo je skoraj presahnilo, še za očeta ga ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj.

Stefan je prespal prvo razburjenje in ni več mislil na beg. Pomiril je mater, ki ga je lomila z zaskrbljenimi pogledi. Saj so mu oči večkrat

uhajale v svet, a zdaj bi mu bilo težko tako naglo zapustiti domaćino, po kateri ga je dve leti mučilo domotožje. Tu je, tu je nekoliko pačil negotovosti; kjerkoli bi bil, bi moral s kraja začeti novo življenje.

Vasi se je izogibal, ni se oziral za drugimi dekleti, misel na Marico je zaklenil vase. Če čez nekaj tednov je odšel med drvarje, ki so sekal les v samotni grapi za Kopo, Marica se je ozrla za kakim zaslužkom, zakaj v hiši je bilo vedno manj kruha; mizarso delo je skoraj presahnilo, še za očeta ga ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj.

Stefan je prespal prvo razburjenje in ni več mislil na beg. Pomiril je mater, ki ga je lomila z zaskrbljenimi pogledi. Saj so mu oči večkrat

uhajale v svet, a zdaj bi mu bilo težko tako naglo zapustiti domaćino, po kateri ga je dve leti mučilo domotožje. Tu je, tu je nekoliko pačil negotovosti; kjerkoli bi bil, bi moral s kraja začeti novo življenje.

Vasi se je izogibal, ni se oziral za drugimi dekleti, misel na Marico je zaklenil vase. Če čez nekaj tednov je odšel med drvarje, ki so sekal les v samotni grapi za Kopo, Marica se je ozrla za kakim zaslužkom, zakaj v hiši je bilo vedno manj kruha; mizarso delo je skoraj presahnilo, še za očeta ga ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj.

Stefan je prespal prvo razburjenje in ni več mislil na beg. Pomiril je mater, ki ga je lomila z zaskrbljenimi pogledi. Saj so mu oči večkrat

uhajale v svet, a zdaj bi mu bilo težko tako naglo zapustiti domaćino, po kateri ga je dve leti mučilo domotožje. Tu je, tu je nekoliko pačil negotovosti; kjerkoli bi bil, bi moral s kraja začeti novo življenje.

Vasi se je izogibal, ni se oziral za drugimi dekleti, misel na Marico je zaklenil vase. Če čez nekaj tednov je odšel med drvarje, ki so sekal les v samotni grapi za Kopo, Marica se je ozrla za kakim zaslužkom, zakaj v hiši je bilo vedno manj kruha; mizarso delo je skoraj presahnilo, še za očeta ga ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj.

Stefan je prespal prvo razburjenje in ni več mislil na beg. Pomiril je mater, ki ga je lomila z zaskrbljenimi pogledi. Saj so mu oči večkrat

Stefan je prespal prvo razburjenje in ni več mislil na beg. Pomiril je mater, ki ga je lomila z zaskrbljenimi pogledi. Saj so mu oči večkrat

uhajale v svet, a zdaj bi mu bilo težko tako naglo zapustiti domaćino, po kateri ga je dve leti mučilo domotožje. Tu je, tu je nekoliko pačil negotovosti; kjerkoli bi bil, bi moral s kraja začeti novo življenje.

Vasi se je izogibal, ni se oziral za drugimi dekleti, misel na Marico je zaklenil vase. Če čez nekaj tednov je odšel med drvarje, ki so sekal les v samotni grapi za Kopo, Marica se je ozrla za kakim zaslužkom, zakaj v hiši je bilo vedno manj kruha; mizarso delo je skoraj presahnilo, še za očeta ga ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj.

Stefan je prespal prvo razburjenje in ni več mislil na beg. Pomiril je mater, ki ga je lomila z zaskrbljenimi pogledi. Saj so mu oči večkrat

uhajale v svet, a zdaj bi mu bilo težko tako naglo zapustiti domaćino, po kateri ga je dve leti mučilo domotožje. Tu je, tu je nekoliko pačil negotovosti; kjerkoli bi bil, bi moral s kraja začeti novo življenje.

Vasi se je izogibal, ni se oziral za drugimi dekleti, misel na Marico je zaklenil vase. Če čez nekaj tednov je odšel med drvarje, ki so sekal les v samotni grapi za Kopo, Marica se je ozrla za kakim zaslužkom, zakaj v hiši je bilo vedno manj kruha; mizarso delo je skoraj presahnilo, še za očeta ga ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj.

Stefan je prespal prvo razburjenje in ni več mislil na beg. Pomiril je mater, ki ga je lomila z zaskrbljenimi pogledi. Saj so mu oči večkrat

uhajale v svet, a zdaj bi mu bilo težko tako naglo zapustiti domaćino, po kateri ga je dve leti mučilo domotožje. Tu je, tu je nekoliko pačil negotovosti; kjerkoli bi bil, bi moral s kraja začeti novo življenje.

Vasi se je izogibal, ni se oziral za drugimi dekleti, misel na Marico je zaklenil vase. Če čez nekaj tednov je odšel med drvarje, ki so sekal les v samotni grapi za Kopo, Marica se je ozrla za kakim zaslužkom, zakaj v hiši je bilo vedno manj kruha; mizarso delo je skoraj presahnilo, še za očeta ga ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj.

Stefan je prespal prvo razburjenje in ni več mislil na beg. Pomiril je mater, ki ga je lomila z zaskrbljenimi pogledi. Saj so mu oči večkrat

uhajale v svet, a zdaj bi mu bilo težko tako naglo zapustiti domaćino, po kateri ga je dve leti mučilo domotožje. Tu je, tu je nekoliko pačil negotovosti; kjerkoli bi bil, bi moral s kraja začeti novo življenje.

Vasi se je izogibal, ni se oziral za drugimi dekleti, misel na Marico je zaklenil vase. Če čez nekaj tednov je odšel med drvarje, ki so sekal les v samotni grapi za Kopo, Marica se je ozrla za kakim zaslužkom, zakaj v hiši je bilo vedno manj kruha; mizarso delo je skoraj presahnilo, še za očeta ga ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj.

Stefan je prespal prvo razburjenje in ni več mislil na beg. Pomiril je mater, ki ga je lomila z zaskrbljenimi pogledi. Saj so mu oči večkrat

uhajale v svet, a zdaj bi mu bilo težko tako naglo zapustiti domaćino, po kateri ga je dve leti mučilo domotožje. Tu je, tu je nekoliko pačil negotovosti; kjerkoli bi bil, bi moral s kraja začeti novo življenje.

Vasi se je izogibal, ni se oziral za drugimi dekleti, misel na Marico je zaklenil vase. Če čez nekaj tednov je odšel med drvarje, ki so sekal les v samotni grapi za Kopo, Marica se je ozrla za kakim zaslužkom, zakaj v hiši je bilo vedno manj kruha; mizarso delo je skoraj presahnilo, še za očeta ga ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj.

Stefan je prespal prvo razburjenje in ni več mislil na beg. Pomiril je mater, ki ga je lomila z zaskrbljenimi pogledi. Saj so mu oči večkrat

uhajale v svet, a zdaj bi mu bilo težko tako naglo zapustiti domaćino, po kateri ga je dve leti mučilo domotožje. Tu je, tu je nekoliko pačil negotovosti; kjerkoli bi bil, bi moral s kraja začeti novo življenje.

Vasi se je izogibal, ni se oziral za drugimi dekleti, misel na Marico je zaklenil vase. Če čez nekaj tednov je odšel med drvarje, ki so sekal les v samotni grapi za Kopo, Marica se je ozrla za kakim zaslužkom, zakaj v hiši je bilo vedno manj kruha; mizarso delo je skoraj presahnilo, še za očeta ga ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj. Tako se je izogibal tudi prepričanju, da ni bilo dovolj.

Stefan je prespal prvo razburjenje in ni več mislil na beg. Pomiril je mater, ki ga je lomila z zaskrbljenimi pogledi. Saj so mu oči večkrat

uhajale v svet, a zdaj bi mu bilo težko tako naglo zapustiti domaćino, po kateri ga je dve leti mučilo domotožje. Tu je, tu je nekoliko pačil negotovosti; kjerkoli bi bil, bi moral s kraja začeti novo življenje.

